

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การดำเนินการทางวินัยและการร้องทุกข์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ชื่อผู้เขียน	วีระศักดิ์ เชาว์เลขา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.พรชัย เลื่อนนวิ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รศ.ดร.พูนศักดิ์ ไวกำรวจ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการร้องทุกข์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งถือได้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่มิใช่ข้าราชการพลเรือน การนำบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องวินัยมาบังคับใช้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็เพื่อให้สามารถบังคับบัญชา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวินัยของบุคคลถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเป็นอันมากต่อ รัฐบาลในการบริหารงานประเทศ และเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความสำเร็จให้แก่บุคคล สังคม และ ประเทศชาติ ทำให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุข เรียบร้อยและเจริญก้าวหน้า ซึ่งตามมาตรา 61 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 บัญญัติไว้ว่าวินัยและโทษทางวินัย ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 โดยอนุโลม ทั้งนี้ บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องวินัยมีปัญหาหลายการคือ ปัญหาความซ้ำซ้อนของบทบัญญัติของกฎหมาย ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติของกฎหมาย และปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติไม่มีผลในทางปฏิบัติ ทำให้เกิดปัญหาต่อผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการสอบสวน ในการปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมาย และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งถูกลงโทษทางวินัย เพราะการกระทำผิด วินัยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บางครั้งควรเป็นความผิดในเรื่องเดียว ฐานความผิดเดียว แต่เนื่องจาก ความซ้ำซ้อนของบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องวินัย จึงมีการปรับฐานความผิดว่าเป็นความผิดหลายมาตรา ซึ่งจะทำให้ดุลพินิจในการพิจารณาระดับโทษสูงกว่าที่ควรจะได้รับ นอกจากนี้หลักประกันความ เป็นธรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ถูกลงโทษทางวินัยคือเรื่องการร้องทุกข์ เมื่อเปรียบเทียบกับ หลักประกันความเป็นธรรมของข้าราชการพลเรือนที่ถูกลงโทษทางวินัย คือการอุทธรณ์ พบว่ามี หลักประกันความเป็นธรรมน้อยกว่าในเรื่องสิทธิในการร้องทุกข์ สิทธิของผู้ร้องทุกข์ กำหนดเวลาใน การยื่นคำร้องทุกข์และกระบวนการพิจารณาคำร้องทุกข์ จึงต้องมีการศึกษาถึงปัญหาเหล่านี้เพื่อหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร ในแง่การวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายโดยทำการศึกษาวิจัย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจากการวิจัยเห็นว่าโดยที่สถานภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีที่มาจาก การเลือกตั้งของราษฎรมิได้มีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน จึงควรมีการบัญญัติข้อกำหนดว่าด้วยเรื่องวินัยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านขึ้นเอง โดยกำหนดเป็นหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ทั้งนี้ โดยพิจารณาเทียบเคียงกับบทบัญญัติในเรื่องวินัย การรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยของกฎหมายข้าราชการพลเรือน แต่ให้ยุบรวมบทบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายซ้ำซ้อนเป็นมาตราเดียวกัน บทบัญญัติที่ไม่มีความชัดเจนก็แก้ไขให้มีความชัดเจนแน่นอน และยกเลิกบทบัญญัติที่ไม่มีผลในทางปฏิบัติ สำหรับการร้องขอความเป็นธรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ถูกลงโทษทางวินัย ก็ให้ใช้คำว่า การอุทธรณ์ แทนการร้องทุกข์ เพื่อให้สอดคล้องกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการพลเรือน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 กำหนดสิทธิของผู้ร้องทุกข์ไว้ให้ชัดเจน กำหนดเวลาในการยื่นคำร้องทุกข์จากเดิม 15 วัน ขยายเป็น 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ และการพิจารณาคำร้องทุกข์ก็กำหนดเป็นรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นไปตามหลักความยุติธรรม คือความถูกต้องตามตัวบทกฎหมาย ความถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง ความเท่าเทียมกัน ไม่มีอภิสิทธิ์หรือสิทธิพิเศษแก่บุคคลใด และความรวดเร็วในการทำให้เกิดความถูกต้อง มากที่สุด